

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кредитно-економічний факультет

Кафедра банківської справи

Допустити до захисту

Завідувач кафедри _____
(підпис)

**д.е.н., професор Кузнєцова Л.В.
“___” _____ 20__ року**

Дипломна робота

на здобуття освітнього ступеня магістра

з теми «Трансформація банківської системи в кризових умовах»

**Виконала: студентка 6 курсу, групи 3
спеціальності**

_____
(шифр і назва спеціальності)

**Борисевич В.С.
Керівник к.е.н., ст. викл. Зверяков О.М.**

Рецензент Приходько О.О.

ОДЕСА - 2016 року

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТРАНСФОРМАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В КРИЗОВИХ УМОВАХ.....	6
1.1. Банківська система: сутність, функції та структура.....	6
1.2. Сутність та класифікація фінансових криз	16
1.3. Криза банку та банківської системи: особливості та шляхи регулювання.....	24
Висновки до першого розділу.....	36
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	38
2.1. Етапи трансформації банківської системи України.....	38
2.2 .Трансформація банківської системи на сучасному етапі.....	48
2.3. Оцінка антикризових заходів Національного банку України	58
Висновки до другого розділу.....	68
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ТРАНСФОРМАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	70
3.1. Конкурентоспроможність банківської системи України на світових ринках.....	70
3.2. Чинники забезпечення стійкості банківської системи України.....	76
3.3. Вдосконалення банківського регулювання в Україні як один з шляхів подолання кризових явищ.....	87
Висновки до третього розділу.....	102
ВИСНОВКИ.....	104
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	109
ДОДАТКИ.....	115

ВСТУП

Актуальність теми. На сучасному етапі становлення банківської системи України вітчизняні банки функціонують в умовах підвищеного ризику ринкового середовища, що ставить підвищені вимоги до забезпечення та підтримки їх фінансової стійкості, вибору раціонального варіанта розміщення ресурсів, оцінки та контролю ризиків, вимагає створення відповідних засад ефективного і науково обґрунтованого механізму регулювання його структурних складових, потребує застосування комплексного підходу до розробки системних заходів організації банківської діяльності.

Отже, в умовах інтеграції та глобалізації з метою підвищення ролі банківської системи в процесах економічних перетворень, на наш погляд, найбільш важливим і актуальним є дослідження трансформації вітчизняної банківської системи в кризових умовах.

Вивченню та дослідженню особливостей розвитку банківської системи України присвячені роботи багатьох вітчизняних науковців. Вивченню хронології етапів розвитку банківської системи України присвячено увагу, зокрема, такими науковцями, як О. Васюренко, О. Вовчак, О. Дзюблюк, С. Лаптев, Б. Луців, І. Лютий, П. Матвієнко, М. Савлук. Значний внесок у розробку питань теорії і практики функціонування банківської системи здійснили зарубіжні вчені: Дж. М. Кейнс, Й. Шумпетер, А. Пігу, Дж. Герлі, Е. Коен, Е. Шоу, М. Фрідмен, Ф. Мишкін, П. Роуз, Дж. Сінкі, А. Грязнова, Е. Жуков, В. Колесніков, Л. Красавіна, О. Лаврушин, Ю. А. Львов. Зазначеній тематиці присвячені праці вітчизняних вчених-економістів: О. Барановського, О. Васюренка, А. Гальчинського, О. Дзюблюка, Б. Івасіва, Г. Карчевої, О. Кіреева, В. Кротюка, В. Лисицького, І. Лютого, А. Мороза, М. Савлука, В.С. Стельмаха, І.В. Сала, В.І. Міщенко, Л. Примостки та ін.

Мета і завдання дослідження. Метою даної роботи є розробка теоретичних та практичних рекомендацій щодо трансформації банківської

системи в кризових умовах.

Для досягнення поставленої мети постають наступні завдання:

- дослідити сутність поняття «банківська система», визначити її функції та структуру;
- визначити сутність понять «фінансова криза» та «банківська криза», проаналізувати їх класифікацію та особливості;
- проаналізувати шляхи регулювання банківської кризи;
- дослідити етапи трансформації банківської системи та її становлення на сучасному етапі;
- дати оцінку антикризовим заходам Національного банку України;
- проаналізувати конкурентоспроможність банківської системи України на світових ринках;
- визначити чинники забезпечення стійкості банківської системи України;
- надати рекомендації щодо вдосконалення банківського регулювання в Україні як один з шляхів подолання кризових явищ.

Об'єктом дослідження є банківська система України, її трансформація і діяльність.

Предметом дослідження є економічні відносини, що виникають в процесі трансформації банківської системи України.

Методологія дослідження. Теоретичною і методологічною основою дипломної роботи є об'єктивні фундаментальні положення сучасної економічної теорії. У процесі дослідження використовувалися як загальнонаукові, так і спеціальні методи пізнання: логіко-діалектичний метод – для визначення сутності банківських криз, виявлення базових ознак банківської кризи; логіко-історичний метод – для дослідження генезису та еволюції становлення банківської системи; методи аналізу, синтезу та порівняльного аналізу – для дослідження переваг та недоліків підходів до становлення та трансформації банківської системи; графічний та побудови аналітичних таблиць – для наочного відображення результатів дослідження; регресійно-

кореляційний аналіз – для визначення чинників забезпечення стійкості банківської системи України.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі і нормативно-правові акти, статистичні та аналітичні дані Національного банку України та вітчизняних банків, монографії і наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених щодо дослідження питань банківських криз та трансформації банківської системи.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у поглибленні теоретико-методичних засад трансформації і становлення банківської системи України в кризових умовах та обґрунтуванні практичних рекомендацій щодо розробки адекватних антикризових заходів для забезпечення нормального функціонування банківської системи України. Доповнено етапи формування банківської системи України та проаналізовано детально кожен із них. Практична значущість магістерської дипломної роботи полягає у публікації основних результатів дослідження у науковому виданні [1].

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що запропоновані в роботі теоретичні узагальнення і методичні рекомендації спрямовані на підвищення фінансової стійкості банківської системи України на основі визначення факторів впливу на показники стійкості.

Особистий внесок здобувача. Магістерська дипломна робота є самостійно виконаним дослідженням. Усі розробки та пропозиції, що містяться в роботі, належать особисто автору.

Публікації. Онищенко Ю.І., Борисевич В.С. Етапи трансформації банківської системи України/ Юлія Онищенко, Валерія Борисевич [Електронний ресурс]// Економіка та суспільство. – 2016. – №7. – Режим доступу до журналу: <http://www.economyandsociety.in.ua>

Дипломна робота містить 130 сторінок, 14 таблиць, 14 рисунків, список літератури з 65 найменувань, 11 додатків.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило авторів дійти наступних висновків.

Банк – це юридична особа, яка на підставі банківської ліцензії має виключне право надавати банківські послуги, відомості про яку внесені до державного реєстру банків.

Банківська діяльність – залучення у вклади грошових коштів фізичних і юридичних осіб та розміщення зазначених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, відкриття і ведення банківських рахунків фізичних та юридичних осіб.

Фондовий ринок – система економічних відносин із приводу випуску й обігу цінних паперів між його учасниками. Це система механізмів, за допомогою яких встановлюються відповідні правові та економічні взаємовідносини між тим, хто випускає і продає цінні папери, і тим хто їх купує і стає їх власником, або характеризується як обмін, організований за законами товарного виробництва та обігу товару, у ролі якого виступають цінні папери.

Фондовий ринок має дві складові: первинний та вторинний ринки. На первинному ринку відбувається розподіл вільних грошових коштів по галузях і сферах національної економіки. Вторинний ринок - ринок, на якому здійснюється обіг цінних паперів у формі перепродажу раніше випущених і в інших формах.

Діяльність банків на ринку цінних паперів можна розділити на чотири види, які відображають різну роль, виконувану банками при проведенні певних операцій з цінними паперами: діяльність банків як емітентів, діяльність банків як інвесторів, професійна діяльність банків, традиційні банківські операції, пов'язані з обслуговуванням фондового ринку.

Інвестиції прийнято ділити на дві великі групи: прямі і портфельні. Портфельні інвестиції - це вкладення капіталу в цінні папери з метою отримання доходу. Прямі інвестиції - вкладення грошових коштів в матеріальне

виробництво і збут з метою участі в управлінні підприємством або компанією, в які вкладаються гроші, і отримання доходу від участі в їх діяльності.

Банківська система покликана виконувати такі функції: трансформаційну; створення платіжних засобів та регулювання грошової маси; забезпечення сталості банківської діяльності і грошового ринку.

З наступного пункту ми запам'ятали, що під фінансовою кризою розуміють різке погіршення стану фінансового ринку внаслідок реалізації накопичених ризиків під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників. Серед основних характеристик фінансової кризи можна виділити наступні:

4. системно охоплює фінансові ринки та інститути фінансового сектору, грошовий обіг і кредит, міжнародні фінанси (сегмент країни), державні, муніципальні та корпоративні фінанси;

5. негативно впливає у середньо- і довгостроковому періоді на економічну активність усередині країни й на динаміку добробуту населення;

6. проявляється: у фінансовому секторі й на фінансових ринках, у міжнародних фінансах, у сфері грошового обігу, у сфері державних фінансів.

Також як найяскравіший приклад світової фінансової кризи можна показати кризу 2008 року.

Коли річ йшла про антикризові заходи, ми дійшли висновку, що подолання кризових явищ у банківській системі України необхідні: проведення обґрунтованої внутрішньої макроекономічної та зовнішньоекономічної політики; ліквідація (мінімізація) існуючих розривів між активами і зобов'язаннями банківських інститутів; гарантування міжбанківських кредитів, кредитів для малого й середнього бізнесу та надання підтримки компаніям, які не можуть залучити необхідне фінансування через проблеми у банківському секторі; субсидування банкам процентних ставок по кредитах громадянам на придбання вітчизняних товарів; збільшення розміру державних гарантій на банківські вклади; введення тимчасових адміністрацій і кураторів у банківських установах; підвищення фінансової дисципліни, дієвості банківського нагляду і внутрішнього контролю в банка.

Отже, у другому розділі ми виділили основні етапи трансформації вітчизняної банківської системи:

I етап – охоплює 1991-1996 рр. – відбувається закладення основ функціонування банківської системи в країні;

II етап – охоплює 1997-2001 рр. - створюється та удосконалюється законодавча база для формування банківської системи України;

III етап – охоплює 2002-2008 рр. – супроводжується активним розвитком банківської системи України;

IV етап – охоплює 2009-2013 рр. – трансформація банківської системи України під впливом світової фінансової кризи;

V етап – охоплює 2014 р. по теперішній час – етап реформування вітчизняної банківської системи, що призвело до загострення банківської кризи в країні під впливом внутрішніх факторів.

Зазначимо, що до основних чинників, що призвели до глибокого кризового стану вітчизняної банківської системи, можна віднести як зовнішні: погіршення умов торгівлі внаслідок взаємного запровадження обмежувальних заходів у торгівлі з Російською Федерацією, загостренням ситуації на сході України, зменшенням обсягів торгівлі та діяльності малого і середнього бізнесу, виведенням із господарського обігу великої кількості промислових підприємств; так і внутрішні: підвищення вимог до регулювання діяльності банків, політика Національного банку України, що направлена на очищення банківської системи від «кишенькових» банків та зміну бізнес-моделей функціонуючих банківських установ.

Отже, на сьогоднішній день етап удосконалень і реорганізації банківської системи України продовжується, так як, саме вона лежить в основі економічної системи країни і є сполучною ланкою між всіма суб'єктами економіки. А, отже, ключовим завданням нашої держави є забезпечення фінансової стійкості банківської системи України шляхом подолання кризових явищ та адаптування політики Національного банку України до внутрішніх умов розвитку соціально-економічної системи в країні.

А щодо антикризової діяльності НБУ, треба відмітити, що всі заходи, що застосовував Національний банк України для стимулювання ситуації допомогло стимулювати і знизити напругу на грошово-кредитному ринку. Це в свою чергу поступово уповільнювало відплив депозитів із банківської системи, в тому числі коштів населення, збільшення ліквідності банківської системи, а особливо стабілізація на міжбанківському кредитному ринку.

Отже, як висновок до останнього третього розділу можна зазначити, що активна участь національних економік та банківських систем у процесах інтеграції пов'язана з низкою переваг та недоліків. На нашу думку, значимість цих переваг та недоліків залежить передусім від ролі держави, конкурентоспроможності її економіки та фінансової системи на світових ринках. Як ми побачили з даних, наведених у таблицях вище, Україна знаходиться на досить низькому рівні розвитку, має низьку конкуренцію в порівнянні із країнами, які заходяться на схожому етапі розвитку.

Підсумовуючи результати проведеного дослідження та аналізу моделі, можна надати наступні рекомендації щодо підвищення стійкості вітчизняної банківської системи в сучасних умовах розвитку:

д) Необхідно ввести обмеження участі іноземного капіталу в розвитку банківської системи України. Такі обмеження можуть виражатися, наприклад, у введенні тимчасових обмежень Національним банком України на відкриття банків з іноземним капіталом, або у наданні дозволу щодо входження на вітчизняний банківський ринок лише іноземних банків з офіційним кредитним рейтингом не нижчим, ніж інвестиційний клас;

е) Для забезпечення необхідного рівня фінансової стійкості банківського сектора необхідно розробити низку заходів щодо стимулювання консолідації вітчизняних банківських установ;

ж) Нарощувати депозитну базу банківських установ;

з) Зменшувати частку безнадійних кредитів.

Урахування запропонованих рекомендацій, на нашу думку, сприятиме підвищенню стійкості вітчизняної банківської системи та сприятиме сталому економічному розвитку держави.

А щодо найголовніших цілей запровадження «Базеля III», то в Україні це приведення банківського регулювання та нагляду до міжнародних стандартів та забезпечення стабільності вітчизняної банківської системи, підвищення її спроможності протистояти всіляким кризовим явищам. При цьому, процес запровадження рекомендацій «Базеля III» є доволі тривалим і, на нашу думку, він має здійснюватися в п'ять етапів. Даний процес також передбачає і значну, ґрунтовну, комплексну підготовчу роботу з боку державних органів і, в-першу чергу, з боку Національного банку України, на який покладено функції з державного регулювання банківської діяльності. Ця підготовча робота включає не лише внесення змін до нормативно-правової бази, а й вдосконалення та зміну засад регулювання та нагляду, розробку методичних засад оцінки ефективності «Базеля III», ризиковості вітчизняної банківської системи, тощо. Водночас, процес запровадження рекомендацій «Базеля III» не повинен бути відокремленим і повинен здійснюватись в межах стратегічних завдань та цілей розвитку вітчизняної банківської системи. І саме цей аспект є найбільш актуальним для подальшого вивчення та дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Онищенко Ю.І., Борисевич В.С. Етапи трансформації банківської системи України/ Юлія Онищенко, Валерія Борисевич [Електронний ресурс]// Економіка та суспільство. – 2016. – №7. – Режим доступу до журналу: <http://www.economyandsociety.in.ua>
2. Барановський О. Фінансові кризи: передумови, наслідки і шляхи запобігання: [монографія] / Олександр Барановський. – К.: Знання, 2009. – 753 с.
3. Васюренко О., Погореленко Н.П. Організація управління стійким розвитком банківської установи // Вісник Національного банку України. - 2006. - №6. - С. 22–24.
4. О.В.Дзюблюк. Структурні аспекти вдосконалення банківської системи країни // Фінанси України. – 1999 - № 1
5. Дзюблюк О.В. Організація грошово-кредитних відносин суспільства в умовах ринкового реформування економіки. – К.: Поліграф книга, 2000.–512с.
6. Івасів Б. С. Гроші та кредит: Підручник. – Ввд. 3-тє, змін, й доп. – Тернопіль: Карт-бланш, К.: Кондор, 2008. – 528 с.
7. Управління банківськими ризиками/ Л.О. Примостка, П.М. Чуб, Г.Т. Карчева та ін.. – К: КНЕУ. – 2007. – 600с.
8. Лютий І.О. Грошово-кредитна політика в умовах перехідної економіки. - К: Атака, 2000., с. 240, с. 129-130
9. Гроші та кредит: Підручник / М. І. Савлук, А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна та ш.; За заг. ред. М. І. Савлука. - К.: КНЕУ, 2006. - 602 с
10. . Банківське право України: Навч. посіб. /За заг. ред. проф. А.О. Селіва- нова. – К.: Ін Юре, 2000. – 384с.
11. Гетманцев Д.О., Шукліна Н.Г. Банківське право України. - К.: Центр учбової літератури, 2007. — 344 с.

12. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: закон України від 2002 р. № 2121-III (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 5—6. — Ст. 30.
13. Орлюк О.П. Правові проблеми організації та діяльності банківської системи України. Автореф. дис. на здоб. наук. ст. докт. юрид. наук. — Х., 2003. — 39с
14. Господарський кодекс України. Від 16 січня 2003 р. № 436-IV. З подальшими змінами // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 2003. - № 18, № 19-20, № 21-22. — Ст 144.
15. Афанасьєв М. В. Економічна діагностика : навч.-метод. посібник / Афанасьєв М. В., Білоконенко Г. В. — Харківський національний економічний ун-т. — Х. : ІНЖЕК, 2007. — 295 с.
16. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000р. //Відом. Верхов. Ради України. — 2001. - № 5-6. — Ст.30 (із наступними змінами та доповненнями).
17. Барановський О.І. Сутність і різновиди фінансових криз / О.І. Барановський // Фінанси України. - 2009. - № 5. - С. 3 - 20.
18. Василенко В. О. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. О. Василенко. — К. : ЦУЛ, 2003. — 504 с.
19. Іванюта С.М. Антикризове управління: Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 288 с
20. Чернявський А.Д. Антикризове управління підприємством: Навч. посібник. — К.: МАУП, 2006. — 256 с.
21. Бурій С.А., Мацеха Д.С. Антикризове управління та управлінські рішення – проблеми підприємств малого бізнесу: Монографія. — Хмельницький: ТОВ «Тріада-М», 2006. — 93 с.
22. Штангрет А.М., Копилук О.І. Антикризове управління підприємством: Навч. посібник.— К.: Знання, 2007. — 335 с.
23. Лігоненко Л.О. Антикризове управління підприємством: Підручник. — К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. — 824 с

24. Мониторинг финансовой стабильности в развивающихся экономиках (на примере России) / Трунин П.В., Каменских М.В. – М.: ИЗПП, 2007. – С. 5-6.
25. Глущенко В.В. Введение в финансовую кризисологию // Науковий вісник ЧДДЕУ. – 2009. – Вип. № 1 (2). – С.44-63
26. Ковзанадзе И.К. Роль денежно-кредитной политики в преодолении последствий банковских кризисов // Деньги и кредит. – 2003. – № 2. – С. 45-47
27. . Тавасиев А.М. Антикризисное управление кредитными организациями. – М.: Изд-во "Юнити-Дана", 2006. – 480 с.
28. Коваленко В.В., Крухмаль О.В. Антикризове управління в забезпеченні фінансової стійкості банківської системи: Монографія. – Суми: УАБС НБУ. – 2007. – 198 с
29. Степаненко А. Деякі аспекти антикризового управління банківською системою // Вісник КНТЕУ. – 2008. – № 3. – С. 77-84
30. Зарицька І. Передумови та особливості прояву сучасної світової банківської кризи // Вісник НБУ. – 2009. – № 6 (160). – С. 20-29.
31. Малютина М., Парилова С. Поведение банков в условиях переходной экономики: причины чрезмерных рисков. Консорциум экономических исследований и образования – М.: Россия и СНГ. – 2001
32. Вовчак О. Банківська справа: Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2008. – 560 с.
33. Вовчак О. Причини та наслідки впливу світової фінансової кризи на розвиток банківської та реального секторів економіки України. // Вісник НБУ. — 2009. — № 7. — с. 22-25.
34. Лаптев С.М. Банківська діяльність (вітчизняний та зарубіжний досвід)/ Денисенко М.П., Кабанов В.Г., Любунь О.С; Навчальний посібник. – К.: ВД „Професіонал”, 2004.- 320 с.
35. Гроші, банки та кредит: у схемах у коментарях: Навч. посібник/За ред. Б.Л. Луціва. – 3-тє вид., стереотипне. – Тернопіль: Карт-бланш, 2004.–214с.

36. Матвієнко П.В. Динаміка розвитку вітчизняної банківської системи//Економіка та держава – 2007.- №6.

37. Основні показники діяльності банків України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.bank.gov.ua>

38. Про Національний банк України: закон України від 20 травня 1999 р. № 679-XIV (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 29. — Ст. 238.

39. Смовженко Т.С., Другов О.О. Створення та діяльність філій іноземних банків в Україні: регуляторні аспекти// Фінанси України. - 2007. - 7. - С.98-105.

40. Барановський О. Іноземний капітал на ринках банківських послуг України, Росії та Білорусії // Вісник НБУ – №9, 2007р. – С. 12-20.

41. Коваленко В.В.. Определение факторов, вызывающих возникновение системных банковских кризисов и методы их диагностики / В.В. Коваленко, О.Г. Коренёва // Бизнес Информ : науч. журнал. – 2006. – № 9. – С. 24-26.

42. Оpubліковано фінальну версію Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020, яка була затверджена 18 червня 2015 року Правлінням Національного банку України (Постанова Правління від 18.06.2015 р., № 391). [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish>.

43. Національний банк оприлюднюватиме інформацію про надані банкам кредити рефінансування на строк більше 30 днів [Електронний ресурс] / Офіційне інтернет-представництво Національного банку України. Новини. – 2015. – 27 січня. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=14075359.

44. Бабкіна І. Адекватність оцінок провідних рейтингових агентств / І. Бабкіна // ВІСНИК КНТЕУ. – 2011. – № 4. – С. 61 – 71.

45. Долінський Л. Моделювання кредитних рейтингів за національною та міжнародною рейтинговими шкалами / Л. Долінський // Вісник Національного банку України. – 2010. – № 10. – С. 50 – 54.
46. Шинази Г. Дж. Сохранение финансовой стабильности / Г. Дж. Шинази. – Вашингтон: МВФ, Управление внешних связей. – 2005. – 34 с.
47. Науменкова С. В. Обґрунтування методичних підходів до оцінки стійкості фінансової системи: інформаційно-аналітичний матеріал. Вип. 6 / С.В. Науменкова, Р.С. Лисенко, Д.С. Попов та ін. – К.: Національний банк України, 2006. – 162 с
48. Тарасовський Ю. Рекапіталізація: уроки [Електронний ресурс] / Юрій Тарасовський. - Режим доступу: <http://news.liga.net/articles/NA090249.html>
49. Хаб'юк О. Банківське регулювання та нагляд через призму рекомендацій Базельського комітету: Монографія. / О. Хаб'юк – Івано-Франківськ: ПрутПринт, 2008. – С.21.
50. Старинський М.В. Порівняльне банківське право: Навч. посібник. / М.В. Старинський – Суми: ВІД «Університетська книга», 2006. – С. 113.
51. Трофимов К.Т. Банки Канады и России: уроки возможны? : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/banki-kanady-i-rossii-uroki-vozmozhny>
52. Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків», схвалені Постановою Правління Національного банку України від 15.03.2004 № 104. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
53. Rosenthal, U. and Pijnenburg, B. (1991) 'Simulation – oriented scenarios', in U. Rosenthal and B. Pijnenburg (edc), Crisis Management and Decision Making: Simulation Oriented Scenarios. Dordrecht: Kluwer, P. 3.
54. Barton. L. (1993) Crisis in organizations: Managing and Communicating in the Heat of Chaos. Cincinnati, Ohio: South-Western. – P. 2

55. Rupa Duttagupta, Paul Cashin. Anatomy of Banking Crises / International Monetary Fund // WP / 08 / 93. – 2008. – 37 p
56. Caprio Gerard, Daniela Klingebiel. Bank Insolvencies: Cross-Country Experience / Policy Research Working Paper PRWP1620 / Washington, D.C.: World Bank. – 1996. – 42 p.
57. Luc Laeven, Fabian Valencia. Systemic Banking Crises: A New Database / International Monetary Fund // WP / 08 / 224. – 2008. – 78 p.
58. Demirgüç-Kunt Asli, Enrica Detragiache. The Determinants of Banking Crises in Developing and Developed Countries / International Monetary Fund // SP Vol.45. – № 1. – 1998. – P. 81-109
59. The Global Competitiveness Report 2015–2016. World Economic Forum. Geneva, Switzerland. – 2013. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2013-2014>
60. Compilation Guide on Financial Soundness Indicators / IMF. – 2004. – Juli. – Доступ до ресурсу у режимі: www.imf.org
61. FINMA – an overview: : [Электронный ресурс] / FINMA. – Режим доступа : <https://www.finma.ch/en/finma/finma-an-overview/>
62. Goals and responsibilities of the Swiss National Bank [Электронный ресурс] / the Swiss National Bank. – Режим доступа : https://www.snb.ch/en/iabout/snb/id/snb_tasks
63. Ren Bu Banking Regulation Jurisdictional comparisons. Second edition 2014 : [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.depardieu.com/web/content/download/3704/33675/file/2015_Banking_Regulation_France_European_Lawyer.pdf+&cd=1&hl=ru&ct=clnk&gl=ua
64. Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems - revised version June 2011. Электронный документ. – Режим доступа: <http://www.bis.org/publ/bcbs189.pdf>.
65. Basel III: International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring, BCBS, Dec 2010. Электронный документ. – Режим доступа: <http://www.bis.org/publ/bcbs165.pdf>